

2 Programma Woonplaats Zeeland

Inleiding en ontwikkelingen

Zeeland is Land in Zee. Kust, land, zeearmen en eilanden, het samenspel tussen water en land, het geeft Zeeland een unieke ligging en een bijzondere omgeving voor mensen om te wonen, te werken en te recreëren. Deze unieke ligging in een veilige, economisch aantrekkelijke en ecologisch gezonde delta is ons Zeeuwse kapitaal en onze leefomgeving. In Zeeland bepalen water, landbouw, wonen, natuur, industrie en recreatie de kwaliteit van de leefomgeving. Als we die kwaliteit willen behouden, dan moeten we ons steeds afvragen: wat mag waar wel en waar niet, hoe beïnvloedt dat elkaar over en weer, wat zijn de effecten op milieu, landschap, economie op korte en langere termijn.

Uitgangspunt is het vastgestelde Omgevingsplan Zeeland 2018. Dit plan is tot de vaststelling van de Zeeuwse Omgevingsvisie het geldende strategisch beleidskader voor de fysieke leefomgeving.

In dit uitvoeringsprogramma Woonplaats Zeeland staat de kwaliteit van de fysieke leefomgeving centraal. Daarbij staan de volgende onderwerpen centraal: de gebouwde omgeving met steden, dorpen en bedrijventerreinen, de kwaliteit van de kust en recreatie, milieu en water, zowel de Deltawateren als het beheer van grond- en oppervlaktewater binnendijks. Landbouw en natuur, ook onderdeel van de fysieke leefomgeving, komen aan de orde in het programma Balans in landelijk gebied.

Het behoud van de kwaliteit van de leefomgeving wordt geregeld door tal van wetten en regelingen, onder de verantwoordelijkheid van rijk, provincie, gemeenten en waterschap. In de Omgevingswet komt er straks één loket voor alle vragen, klachten, vergunningen etc. Dat loket wordt de gemeente. De invoering van de Omgevingswet vereist een vernieuwing in samenwerking, denken en doen tussen overheden. Ook dat project komt in dit hoofdstuk aan de orde.

Speerpunten

De speerpunten voor de verschillende deelprogramma's zijn:

Deltawateren

- Bijdragen aan vervolg gebiedsagenda Zuidwestelijke Delta 2050
- Herintroductie van beperkt getij op de Grevelingen
- Gebiedsproces Volkerak-Zoommeer (VZM- korte en middellange termijn)
- Zoetwaterbeschikbaarheid Zuidwestelijke Delta (in relatie tot Zeeuws Deltaplan zoet water)
- Continueren inzet voor uitvoeringsprogramma Oosterscheldevisie
- Kennisprogramma zeespiegelstijging in relatie tot herijking Voorkeurstrategie Zuidwestelijke Delta in 2026

Milieu

- Vervolg verkenning van de samenwerking Milieutaken in Zeeland in afstemming met gemeenten en waterschap
- Actualisatie Milieuprogramma en VTH programma
- Opstellen en uitvoeren plan van aanpak verbeteren toezicht en handhaving
- Uitvoeren acties uit het Milieuprogramma 2018
- Uitvoering Schone Lucht Akkoord

Omgevingswet (digitaal stelsel)

- Informatie en applicatie stelsel gereed maken zodat Omgevingsvisie en Omgevingsverordening kunnen worden gepubliceerd

Wonen en bedrijventerreinen

- Opstellen van een Woonagenda en aanpak o.a. met de gemeenten
- Uitvoeren Fonds Impuls Bedrijventerreinen en Provinciale Impuls Wonen

Beleidskader

- [Omgevingsplan Zeeland 2018](#)

- [Omgevingsverordening Zeeland 2018](#)
- VTH Programma Schoon, gezond en veilig Zeeland (operationeel beleid Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) 2021
- [Economische Agenda](#)
- [Programma Vergunningverlening, toezicht en handhaving + specialisaties 2018](#)
- [Milieuprogramma 2018-2022](#)
- [Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht Zeeland 2016](#)
- [Beleidsnota Natuurwetgeving](#)
- [Deltaprogramma](#)
- [Voorkeursstrategie Zuidwestelijke Delta](#)
- [Programmatische aanpak Grote Wateren](#)
- [Natura 2000 beheerplannen \(voor de afzonderlijke Deltawateren\)](#)
- [Zwemwaterrichtlijn](#)
- [Kaderrichtlijn Water](#)

Reguliere taken

Milieu

- Vergunningverlening, toezicht en handhaving bij bedrijven, waarvoor de Provincie bevoegd gezag is
- Vergunningverlening en toezicht op bodemsaneringen en nazorg
- Uitvoering van bodemonderzoeken en bodemsaneringen
- Vergunningverlening, toezicht en handhaving voor vuurwerkevenementen, luchtvaart, ontgrondingen en grondwateronttrekkingen
- Uitvoeren programma Impuls omgevingsveiligheid
- Accounthouderschap van de RUD Zeeland en de DCMR
- Interbestuurlijk toezicht voor wat r.o. en milieutaken betreft
- Nazorg gesloten stortplaatsen
- Coördinatie uitvoering VTH taken binnen Zeeland

Ruimtelijke kwaliteit

- Overleg over ruimtelijke plannen met betrokken bestuursorganen
- Toezicht op huisvesting statushouders

Water

- Beheer grondwatermeetnet
- Aanwijzen zwemlocaties
- Bescherming grond- en oppervlaktewater

Deltawateren

De Deltawateren zijn voor Zeeland vanuit ecologisch, ruimtelijk, recreatief en economisch oogpunt van grote waarde. Ze bepalen in belangrijke mate de kwaliteit van onze leefomgeving, nu en in de toekomst. Het borgen van deze kwaliteit vraagt om passende antwoorden op de uitdagingen voor de komende decennia. Binnen de geldende (wettelijke) kaders gaat het daarbij om een afgewogen aanpak van thema's als waterkwaliteit, ecologie en regionale economie in combinatie met noodzakelijke aanpassingen op het vlak van waterveiligheid, zeespiegelstijging en een verder toenemende verzilting.

Een aanpak waarbij we als Provincie Zeeland samenwerken met onze partners binnen het Gebiedsoverleg Zuidwestelijke Delta (GO ZWD) om ons doel van een ecologisch gezonde, veilige en economisch aantrekkelijke delta te kunnen realiseren.

Maatschappelijk effect Deltawateren

De leefomgeving wordt aangepast aan veranderende (klimaat)omstandigheden waardoor inwoners en bezoekers van Zeeland kunnen leven in een veilige, aangename en klimaatbestendige leefomgeving.

Kwaliteitskust: recreatie, toerisme en vrijetijd

Speerpunten Bestemming Zeeland 2030 voor inwoners, ondernemers en bezoekers

1. Vergroten van de positieve bijdrage van de vrijetijdssector aan de omgeving en de samenleving: de Zeeuwse vrijetijdssector heeft een sterke maatschappelijke, ruimtelijke en economische meerwaarde. De Zeeuw draagt de vrijetijdseconomie een warm hart toe en werkt samen met de sector aan een leefbaar Zeeland voor iedereen.
2. Stimuleren van een toekomstbestendige vrijetijdssector: de Zeeuwse ondernemers zijn intrinsiek gemotiveerd en in staat om de exploitatie op een duurzame circulaire wijze te laten plaatsvinden. Ondernemen in de vrijetijdseconomie is aantrekkelijk en staat hoog in aanzien. Er is een bruisend netwerk actief dat samenwerkt aan een gezonde vrijetijdssector.
3. Versterken van een optimale beleving voor bewoner en gast: onze inwoners en bezoekers ervaren Zeeland op een unieke manier die bij hen past, in alle seizoenen en regio's. De verschillende regio's en steden in Zeeland vormen gezamenlijk een gevarieerd palet aan bestemmingen.

Omgevingswet en Omgevingsagenda

In 2021 gaan we verder met de voorbereiding om op 1 juli 2022 te kunnen voldoen aan de nieuwe Omgevingswet. De Omgevingswet is de grootste wetswijziging sinds de invoering van de grondwet. In de Omgevingswet worden 26 wetten en meer dan honderd ministeriele regelingen op het gebied van ruimte, wonen, milieu, natuur, water en infrastructuur samengevoegd. Het doel van de Omgevingswet is: "van bescherming van de fysieke leefomgeving via een werende benadering van activiteiten, naar een beleidscyclus waar de continue zorg voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving centraal staat en ruimte ontstaat voor ontwikkeling."

Door deze nieuwe wet verandert er veel in Zeeland. Ook de rol van de Provincie verandert. De Omgevingswet geeft aan dat burgers en initiatiefnemers niet langer te maken krijgen met een gefragmenteerde overheid. Alle overheden zijn samen verantwoordelijk voor de fysieke leefomgeving. Om dit te bereiken moeten de overheden onder de Omgevingswet intensiever samenwerken. In Hoofdstuk 1 Strategische Opgave Ruimtelijke Kwaliteit staat het traject beschreven om te komen tot de Zeeuwse Omgevingsvisie en de verordening. Het digitale stelsel is het derde spoor van de implementatie Omgevingswet en maakt onderdeel uit van dit programma.

Voor de digitalisering van de Omgevingswet wordt een digitaal stelsel ontwikkeld. Een belangrijke component hierin is het Omgevingsloket. Alle informatie over de fysieke leefomgeving wordt gebundeld in het Omgevingsloket.

Via het Omgevingsloket kunnen initiatiefnemers digitaal een vergunningaanvraag of melding indienen. Ook kan via prikken op de kaart gezien worden welke regels er gelden op welke locatie. Daarnaast kan ook informatie over de fysieke leefomgeving worden opgevraagd. Alle overheden dienen aangesloten te worden op het Omgevingsloket om deze te voorzien van informatie. Zeeuwse afstemming is nodig om met partijen afspraken te maken hoe we aansluiten, welke informatie er wordt aangeleverd en welke nieuwe (werk) processen er ingericht moeten worden.

Omgevingsagenda

Daarnaast werken we binnen het programma Fysieke Leefomgeving aan het opstellen van de Omgevingsagenda. In de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) is het instrument van de omgevingsagenda per landsdeel geïntroduceerd. De Omgevingsagenda Zuidwest is de gezamenlijke bestuurlijke agenda voor de fysieke leefomgeving van het Rijk en regio's Zeeland en Zuid-Holland. Voor Zeeland zijn hier drie prioritaire thema's benoemd: North Sea Port District & Terneuzen, De kust van de delta, Transitie landelijk gebied. Hierbij is North Sea Port District tevens aangewezen als NOVI gebied. In de Omgevingsagenda Zuidwest worden de opgaven voor Rijk en regio rond deze thema's in beeld gebracht en worden afspraken vastgelegd over de gezamenlijke aanpak van deze opgaven. Doel is om de Omgevingsagenda in 2022 vast te stellen. De omgevingsagenda wordt in samenhang met de Zeeuwse Omgevingsvisie opgesteld.

Maatschappelijk effect Omgevingswet en omgevingsagenda

De Provincie draagt bij aan een nieuwe manier van samenwerken tussen overheden onderling en tussen overheden en het netwerk. Dat gebeurt met de voorbereiding op de Omgevingswet en de vier andere strategische opgaven. Het doel is een gezonde, veilige leefomgeving en het doelmatig

gebruik van de beschikbare ruimte, waardoor ook directe bijdrage geleverd wordt aan het versterken van de recreatieve en toeristische aantrekkingskracht van Zeeland.

Ruimtelijke kwaliteit versterken: Wonen

Een passende duurzame woning en een prettige woonomgeving.

Demografische ontwikkelingen (vergrijzing, huishoudenverdunding), de noodzaak voor verduurzaming en aanpassing van woningen aan de zorg(behoeft) hebben een belangrijke invloed op de woonbehoefte. De vraag naar woningtypen en woonmilieus verandert hierdoor. Het gaat niet alleen om aantallen woningen, maar ook om een match met de kwalitatieve vraag en een koppeling met duurzaamheidsdoelen. De aanpassing van de bestaande woningvoorraad door sloop, herstructurering, woningaanpassing en verbetering is een lastige opgave. Door de stijgende huizenprijzen dreigt een tekort aan betaalbare woningen.

De kwalitatieve opgave is in 2019 in beeld gebracht door het Kwalitatief Woononderzoek Zeeland (KWOZ). De opgave is aanzienlijk en verschilt per regio. Eind 2021 wordt de provinciale demografische prognose geactualiseerd, waarna in 2022 ook de actualisatie van de kwalitatieve opgave volgt.

De Provincie heeft samen met de gemeenten een verantwoordelijkheid voor de regionale woningbehoefte. In 2021 hebben de gemeenten en Provincie de Zeeuwse Woonagenda vastgesteld. Hierin zijn drie belangrijke gezamenlijke opgaven benoemd:

- Het toekomstbestendig maken van de bestaande woningvoorraad;
De grootste opgave ligt in de versterking van de bestaande woningvoorraad. Het gaat daarbij om verduurzaming en het levensloopgeschikt maken van de woningvoorraad en daarmee samenhangend, het op peil houden van de leefbaarheid in wijken en dorpen.
- Nieuwbouw die 100% raak is: focus op kwaliteit in woningtypen en locaties;
Bij nieuwbouw gaat het veel meer om kwaliteit en minder om kwantiteit. Het gaat om het toevoegen van de juiste woningen op de juiste plekken. Zo draagt nieuwbouw maximaal bij aan een toekomstige woningvoorraad die in kwaliteit en kwantiteit 100% aansluit bij de vraag.
- Inspelen op de behoefte aan specifieke segmenten op woningmarkt;
Er bestaat een behoefte aan specifieke type woningen zoals flexwonen, huisvesting van arbeidsmigranten en passende woonvormen voor oudere huishoudens, zoals geclusterde woonvormen en woonvormen op het grensvlak van zelfstandig en intramuraal wonen.

De opgaven in de Zeeuwse Woonagenda worden in de uitvoeringsagenda aangepakt via in zes actielijnen:

- gebiedsgerichte aanpak,
- financiële arrangementen,
- adaptief programmeren,
- complementair bouwen,
- hergebruik lege panden,
- flexibele schil.

In de actielijnen wordt met bestaande en nieuw te ontwikkelen instrumenten gezamenlijk gewerkt aan een toekomstbestendige woningvoorraad. De provincie ondersteunt dit met de inzet via bestaande en nieuwe instrumenten, zoals de Provinciale Impuls Wonen, subsidie voor hergebruik van leegstaande panden, ondersteuning voor flexibele woonvormen, leningen voor woningverduurzaming en subsidie voor gebiedsgerichte projecten, grotendeels gefinancierd vanuit de regiodeal.

Afstemming van de aanpak vindt plaats via de Woonagenda en de regionale woningmarkt afspraken, waar de regio onderling en met provincie afspraken maakt over de kwalitatieve en kwantitatieve versterking van de woningvoorraad. Daarnaast worden met individuele gemeenten plannen van aanpak opgesteld, waarin afspraken worden gemaakt over de bestaande nieuwbouwplannen, zodat deze beter aansluiten bij de toekomstige behoefte. Dit kan door bestaande plannen aan te passen of door verouderde plannen te schrappen. Hiermee wordt ruimte gecreëerd waardoor gemeenten woningbouw meer flexibel en adaptief kunnen inspelen op de kwalitatieve behoefte.

In dit thema speelt ook de versterking van de functie van de stad als plek om te winkelen, te leven en te ontmoeten. Deze functie staat onder druk. Dit komt onder andere door de toename van leegstand in de detailhandel en maatschappelijk vastgoed. We haken hierop aan als partner met een visie op detailhandel, cultuur en bebouwde omgeving. Onze rol is hier vooral faciliterend (bijv. door ondersteuning via het Zeeuws Stedelijk Coördinatieteam) en stimulerend (door subsidies voor hergebruik leegstaande panden en gebiedsgerichte projecten).

Maatschappelijk effect

Zeeland is een provincie waar het goed wonen, werken en leven is.

Beter benutten van regionale bedrijventerreinen

We werken aan het beschikbaar hebben van voldoende planologische ruimte voor havenontwikkeling en bedrijven en zetten in op een kwaliteitsimpuls en de verduurzaming van terreinen. De provincie stelt hiervoor regelmatig een behoefteprognose voor bedrijventerreinen op. Deze vormt de basis voor de regionale bedrijventerreinen- programmering die de gemeenten opstellen om te komen tot een goede balans in vraag en aanbod.

De Provincie ondersteunt de gemeenten met subsidie voor het versterken van de kwaliteit en duurzaamheid van bedrijventerreinen. In 2020 zijn de lopende subsidieregelingen geëvalueerd. Op basis daarvan zijn twee nieuwe regelingen ontwikkeld, die de bestaande regelingen vervangen. Het gaat om de subsidieregeling Planvorming en Procesondersteuning, die gemeenten ondersteunt bij de integrale planvorming voor toekomstbestendige bedrijventerreinen. De bestaande duurzaamheidsscans maken hier onderdeel van uit.

Daarnaast is er de subsidieregeling Fysieke maatregelen, bedoeld voor de realisatie van collectieve fysieke maatregelen t.b.v. het toekomstbestendig maken van bedrijventerreinen. Hierbij valt te denken aan (circulaire) herstructurering, aanleg van duurzame energie- en warmtesystemen, energieopslag, aanleg gedeelde laadinfrastructuur, maatregelen in het kader van klimaatadaptatie en maatregelen die de biodiversiteit vergroten.

Verder wordt de uitvoering ondersteund van twee demoprojecten voor de verduurzaming van bedrijventerreinen, met inzet van de gelden uit de regio envelop.

Maatschappelijk effect

Zeeland is een provincie waar het goed wonen, werken en leven is.

Doelstelling

Law Delta

Een Law Delta is gerealiseerd op een deel van het beoogde terrein van de marinierskazerne in Vlissingen.

Deze doelstelling maakt onderdeel uit van het [compensatiepakket Wind in de Zeilen](#). Dit betreft het justitieel complex Vlissingen (JCV) dat bestaat uit een penitentiaire inrichting voor zwaardere doelgroepen met een extra beveiligde inrichting, een hoog beveiligde zittingslocatie en een beveiligde verblijfsfaciliteit waar rechters, officieren van justitie en advocaten tussen zittingsdagen kunnen overnachten en werken en een steunpunt DV&O. Het Strategisch kenniscentrum Georganiseerde Ondernemende Criminaliteit dat gelieerd is aan de strafrechtketen zal elders in Vlissingen als een separate ontwikkeling tot stand worden gebracht.

De gezamenlijke inschatting van rijk en regio is dat op zijn vroegst in het laatste kwartaal van 2023 kan worden gestart met bouwen van het justitieel complex.

Een start eind 2023 kent de volgende afhankelijkheden en risico's:

- Aandacht voor de voorbereiding en begeleiding van het proces met betrekking tot ruimtelijke procedures, om deze zo voorspoedig mogelijk te laten verlopen;
- Met de locatiestudie is het justitieel complex in een stadslandgoed ontworpen, waarmee deels een verwevenheid is tussen de twee delen. De twee delen zullen in planuitwerking gelijk moeten oplopen;
- De regelgeving rondom stikstof kan van invloed zijn ontwikkelingsmogelijkheden rondom het justitieel complex;

- Beschikbaarheid van een marktpartij;
- De gevolgen van de Omgevingswet, die gedurende de planfase wordt ingevoerd, zijn nog onbekend.

Oplevering van het complex wordt op zijn vroegst mogelijk geacht in de tweede helft van 2026.

Acties

Start proces van de benodigde ruimtelijke procedures samen met de gemeente Vlissingen en het Rijk.

Uitvoeren van werkzaamheden ten behoeve van de grondoverdracht.

Doelstelling

Vorbereiding omgevingswet

Uiterlijk op het moment van het inwerkingtreden van de omgevingswet, naar verwachting op 1 juli 2022, werkt de provincie volgens de gedachte achter de omgevingswet.

Acties

Invulling geven aan opgave gericht werken en vroegtijdig samenwerken.

Nieuwe interne- en externe samenwerkingsstructuren/werkprocessen.

Vorbereidingsacties vormgeven en implementatie digitaal stelsel Omgevingswet

Doelstelling

Kwaliteitskust: recreatie, toerisme en vrijetijd

Bestemming Zeeland 2030 in balans

Het doel voor Zeeland als bewuste bestemming is een bestemming waarin de belangen van inwoners, bedrijven en bezoekers goed worden gewogen; een bestemming waar de Zeeuw in 2030 de vrijetijdssector ervaart als een belangrijke drijvende kracht voor de leefbaarheid, de economie en het voorzieningenniveau.

Hierbij wordt verantwoord gebruik gemaakt van het landschap, ons natuurlijk kapitaal. De ruige zee, de rustige natuur, bruisende binnensteden, een rijke historie, hoogstaand culinair aanbod en een actieve waterbeleving vormen de Zeeuwse beleving voor inwoner en gast, in elk jaargetijde.

Deze doelstelling is een gezamenlijke opgave met onder andere gemeenten, (recreatieve) ondernemers, natuur- en cultuurorganisaties en overige partners in Zeeland. Aan de hand van een meerjarige actie-agenda 2022-2024 werken we met onze partners aan de ontwikkeling van een toekomstbestendige bestemming binnen het toeristisch ecosysteem Zeeland.

We realiseren een meerjarige Zeeuwse kennisagenda voor het vrijetijd domein met onderzoeksprogramma, in samenwerking met de toeristische partners en ter monitoring van [de visie Bestemming Zeeland 2030](#).

De beleidsindicator voor de bestemming Zeeland in balans is het draagvlak voor toerisme onder de Zeeuwse inwoners. Nulmeting hiervoor is het jaar 2019 waarin het draagvlak voor toerisme in Zeeland onder inwoners 70% was. De volgende draagvlakmeting voor Zeeland vindt plaats in 2023.

Voor de korte termijn is inzetten op het consolideren van de steun voor toerisme in Zeeland van 70% het doel (hierbij verliezen we niet het draagvlak voor toerisme per gemeente uit het oog). Voor de middellange en lange termijn (2030) is het doel / de ambitie om te komen tot 75% draagvlak in Zeeland.'

Acties

Kwaliteit van ontwikkelingen rond de Deltawateren stimuleren.

- Regierol gericht op borging (samenwerking en juridisch) van de Gebiedsvisie Veerse Meer en uitvoering van de daarbij behorende actie-agenda.
- Regierol gericht op realisering van de opgaven Zeeuwse Kustvisie en uitvoering van de daarbij behorende actie-agenda.
- Stimuleren gebiedsgerichte samenwerking Grevelingen en Oosterschelde voor waterrecreatie en kwaliteit openbare recreatievoorzieningen.
- Regierol op realisatie acties actieprogramma waterrecreatie en stimulering van de waterrecreatie in Zeeland.

Kwaliteitsontwikkeling en toekomstbestendigheid

- Uitvoering geven aan kwaliteitsontwikkeling in aandachtsgebieden in de kustregio en rondom het Veerse Meer. In 2022 zijn 3 aandachtsgebieden en 2 strandovergangen in uitvoering in de kustregio. Hiervoor worden o.a. middelen uit de Regio Deal benut.
- Het stimuleren van ondernemers in de Zeeuwse vrijetijdssector door de inzet en begeleiding van Economische Impuls Zeeland, d.m.v. het Aanjaagprogramma Innovatie, bestaande uit:
  1. Inspiratie op het gebied van technologie, bedrijf en omgeving, verduurzaming en bedrijfsvoering.
  2. Ondersteuning van ondernemers bij innovatie en kwaliteitsverbetering.
  3. Financiering voor ondernemersinitiatieven in de verblijfsrecreatie met plannen voor de toekomstbestendigheid van bedrijven.

Stimuleren van de innovatie van vrijetijdsbedrijven in stedelijk gebied en versterking van de gastbeleving van erfgoed en cultuur.

Stimulering duurzaam toeristisch mobiliteitsnetwerk en verbeteren toeristische bereikbaarheid (spreiding in tijd en locaties), gekoppeld aan de opgave slimme mobiliteit en aan de regionale energiestrategie

- Het stimuleren van ondernemers en overheden met initiatieven en belevingsconcepten op het gebied van toeristisch vervoer. Het gaat hierbij zowel om mobiliteitsconcepten als om routes en belevingsaspecten.
- Het stimuleren van ondernemers en overheden om het toeristisch vervoersaanbod verder te vergroten.

Stimulering Zeeland als jaarrond bestemming door het beter zichtbaar en vindbaar maken van toeristische informatie voor gasten en inwoners, gedurende het gehele jaar en van alle regio's

- Toeristische informatie digitaal beter zichtbaar en vindbaar maken samen met de toeristische partners.
- Ondersteunen van initiatieven die toeristische data herbruikbaar maken en inspelen op de kansen van big data en technologische ontwikkelingen.

Doelstelling

Milieu: Woon- en werkklimaat zijn versterkt

Via beleid en uitvoering van milieutaken wordt ingezet op het beschermen en het versterken van de milieukwaliteit van onze fysieke leefomgeving. Uitdaging is om hiermee de milieukwaliteit te versterken terwijl de economische belangen niet uit het oog worden verloren. Dit doet de Provincie samen met andere overheden en maatschappelijke partners. De uitvoerende milieutaken zijn gemandateerd aan de RUD Zeeland en voor de Brzo taken aan de DCMR.

Het Milieuprogramma en het VTH programma dragen bij aan een schone, gezonde en veilige leefomgeving.

Acties

Actualiseren milieuprogramma 2018-2022

Actualiseren VTH programma

In 2022 begeleiden van de uitvoering van bodemsaneringen

Met Omgevingsdiensten en gemeenten inrichting uitvoering BRIKS taken afhechten

Opstellen en uitvoeren plan van aanpak verbeteren toezicht en handhaving

Uitvoeren van de voor 2022 relevante acties uit het milieuprogramma

Uitvoeren Zeeuws provinciaal onderdeel van het Schone Lucht Akkoord (voorheen Nationaal Actieprogramma Luchtkwaliteit)

Uitvoeren projectplan Kanaalzone inclusief acties op basis van onderzoek naar luchtmeetnet

Uitwerken en uitvoeren van projectplan zeer zorgwekkende stoffen

Problematiek rondom thermisch gereinigde grond (TGG) en PFAS in zo goed mogelijke banen begeleiden

Verder uitwerken en bestendigen wettelijke coördinatietaak van de provincie op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (met partners op bestuursrechtelijk- en strafrechtelijk vlak)

Uitkomsten verkenning toekomst samenwerking milieutaken oppakken. Dit in relatie met het standpunt van het kabinet over het rapport Commissie Van Aartsen en het Rekenkamerrapport over toezicht en handhaving

Doelstelling

Water en Bodem met kwaliteit

Een duurzaam bodemgebruik en goede kwaliteit van grond- en oppervlaktewater, waterpeilen die voldoen aan normering en duurzame bescherming tegen overstromingen zoals aangegeven in de Europese [Kaderrichtlijn Water](#) en de [Europese Richtlijn Overstromingsrisico's](#).

Een aantal reguliere taken op het vlak van water(beheer) wordt structureel uitgevoerd. De provincie draagt samen met andere overheden (waterschap, Evides, Rijk) bij aan het behoud en waar mogelijk verbetering van de waterkwaliteit in grond- en oppervlaktewater, drinkwater en zwembadwater.

Acties

Aanwijzen en bewaken beschermingsgebieden drinkwaterwinningen

Subdoel: Voldoen aan de Europese Kaderrichtlijn Water en de Europese Richtlijn Overstromingsrisico's

In de Omgevingsverordening is de bescherming van grondwaterbeschermingsgebieden vastgelegd; de toestand wordt gevolgd via monitoring.

Aanwijzen zwemlocaties en toezien op veilige en hygiënische omstandigheden in samenwerking met waterbeheerder en RUD

Voldoen aan Europese Kaderrichtlijn Water en Zwemwaterrichtlijn

Bescherming en informatievoorziening archeologische en aardkundige waarden

Subdoel: Duurzaam bodemgebruik en geen ongewenst bodemgebruik diepere ondergrond

Bevorderen van een goed en efficiënt functionerende waterketen

Subdoel: Voldoen aan de Europese Kaderrichtlijn Water en de Europese Richtlijn

Overstromingsrisico's

Waterschap Scheldestromen, Zeeuwse gemeenten en Evides waterbedrijf werken samen onder het Convenant Samenwerking Afvalwaterketen Zeeland (SAZ+). De provincie ondersteunt deze samenwerking.

Zoeken naar synergie mogelijkheden met provinciale opgaven zoals natuurontwikkeling

Subdoel: Voldoen aan het terugdringen van regionale wateroverlast

Monitoren van de uitvoering van het Waterschapsbeheerprogramma en het analyseren van de voortgang via de jaarlijkse voortgangsrapportages overeenkomstig de voor waterkwaliteit geformuleerde doelstellingen in het provinciaal waterprogramma.

Monitoren van de uitvoering van het Waterschapsbeheerprogramma en het analyseren van de voortgang via de jaarlijkse voortgangsrapportages overeenkomstig de voor waterkwantiteit geformuleerde doelstellingen in de Omgevingsverordening Zeeland.

Doelstelling

Deltawateren

Een ecologisch gezonde, veilige en economisch aantrekkelijke delta. Door samen met onze partners in te zetten op:

- Het realiseren van een gezond ecologisch systeem
- Het verder versterken van de (water)veiligheid
- De zorg voor voldoende zoet water
- Het stimuleren van de economische vitaliteit

Acties

Bevorderen kennisuitwisseling, communicatie en samenwerking door actieve bijdrage aan en in het gebiedsoverleg Zuidwestelijke Delta

Actie wordt gecontinueerd in 2022.

Uitgevoerde studie Lange Termijn Perspectief Natuur Westerschelde doorvertalen

Fase 1 van het langetermijnperspectief natuur Schelde-estuarium (LTP-N) heeft bestaan uit het gezamenlijk met stakeholders opstellen van een systeemanalyse van het estuarium. In vervolg daarop is een tweede fase gestart die tot doel heeft, wederom gezamenlijk, natuurdoelen te definiëren en voorstellen voor denkbare maatregelen uit te werken. Er is een periode van twee jaar voor deze fase voorzien.

Uitvoeren uitvoeringsprogramma Oosterscheldevisie

Onder het uitvoeringsprogramma vallen diverse projecten. Deze zijn belegd bij de stakeholders. Voor een aantal projecten heeft ook de provincie een belangrijke rol. Het betreft onder andere de Roggeplaat- en Galgeplaatsuppletie. De Roggeplaatsuppletie is inmiddels uitgevoerd en wordt gemonitord. De Galgeplaatsuppletie is in voorbereiding. Ook is gestart met een onderzoek naar een onderwaterreservaat in de Oosterschelde.

Herbezinning op inzet gebiedspartijen voor Volkerak-Zoommeer naar aanleiding van gewijzigde rijksinzet

Vorbereiden suppletie Galgenplaat door inzet op verwerven van een EU-cofinancieringsbijdrage voor de uitvoering

Leveren actieve bijdrage aan de verdere planvorming voor het Grevelingenmeer

Doelstelling

Ruimtelijke kwaliteit: wonen

Ruimtelijke kwaliteit versterken:

Een passende duurzame woning en een prettige woonomgeving.

Acties

Aanpak van flexwonen en huisvesting buitenlandse werknemers

Aanpak verduurzaming woningvoorraad, o.a. uitvoeren energiescans en de inzet van duurzaamheidsleningen (met middelen vanuit regio-envelop)

Zorgdragen voor de actualisatie van de regionale woningmarkt afspraken

De gemeenten faciliteren bij de versterking van de binnensteden

Monitoring van de ontwikkelingen in de woningvoorraad en woningbouwplannen

Uitvoering van de subsidieregeling Provinciale Impuls Wonen

Uitvoering van de subsidieregeling hergebruik leegstaande panden (HELP)

Uitvoering van de regeling gebiedsgerichte projecten (met extra inzet vanuit middelen regiodeal)

Samen met gemeenten uitvoeren actielijnen van de Zeeuwse woonagenda

Opstellen van een demografische prognose voor Zeeland

Doelstelling

Ruimtelijke kwaliteit versterken: Impuls bedrijventerreinen

Regionale bedrijventerreinen zijn beter benut en beschikken over meer kwaliteit en duurzaamheid.

We werken aan het beschikbaar hebben van voldoende planologische ruimte voor havenontwikkeling en bedrijven en zetten in op een kwaliteitsimpuls en de verduurzaming van terreinen.

Acties

Bieden van advies en analyse van de economische behoefteprognoses

Zorgen voor voldoende planologische ruimte voor bedrijven door met de gemeenten de regionale bedrijventerreinenprogramma's te actualiseren op basis van de prognose uit 2019

Uitvoering van twee demoprojecten verduurzaming bedrijventerreinen

Uitvoering van de subsidieregeling Planvorming en Procesondersteuning

Uitvoering van de subsidieregeling Fysieke maatregelen

Trendindicatoren

Trendindicatoren	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Aantal geconstateerde overtredingen bij bedrijven waarvoor de Provincie de milieuvergunning verleent.						
Het aantal uitgevoerde emissiemetingen lucht	38	45	43	46	45	50
Het aantal overtredingen van luchtvoorschriften	8	6	6	5	4	*
Aantal klachten overlast						
Aantal ingediende klachten	573	343	213	314	266**	412**
Aantal klachtensituaties	123	84	35	30	32	
Aantal zwembaden						
Aantal keren dat een overtreding is geconstateerd	128	122	124	118	116	134
Aantal zwemgelegenheden in oppervlaktewater	46	32	20	38	24	18
Aantal keren dat een overtreding is geconstateerd	54	57	55	55	55	56
	0	0	1	1	1	1
Aantal woningen binnen geluidszones rond industrieterreinen waarvoor geldt dat, ook na saneringsmaatregelen, de geluidsbelasting van 60 dB(A) wordt overschreden is in 2018 verminderd ten opzichte van 2012.	12	12	12	12	12	12

Trendindicatoren	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Milieuhygiënische spoedlocaties bodemverontreiniging zijn uiterlijk in 2020 gesaneerd of beheersbaar gemaakt. Aantal spoedlocaties in uitvoering of nog op te pakken	11	10	5	5	5	4
Goede naleving bodemsanerings- en nazorgverplichtingen.						
• Aantal saneringen in uitvoering	35	55	44	53	50	73
• Aantal overtredingen	3	7	0	1	0	1
Aantal overnachtingen toeristische gasten***	9.901.000	10.116.000	10.089.000	10.494.000	13.319.000	10.589.600
Aantal overnachtingen vaste gasten***	nb	nb	7.000.000	8.100.000	5.946.800	5.390.700
Draagvlak voor toerisme onder de Zeeuwse inwoners (Gemeten steun voor toerisme onder de Zeeuwse inwoners)					70% Nulmeting	niet gemeten
Tevredenheid over beleving van Zeeland****	8,14	8,31	8,27	8,4	8,3	niet gemeten

*in 2020 zijn er significant minder emissiemetingen uitgevoerd als gevolg van de overgang naar DCMR en daarmee samenhangende functiewisseling alsmede als gevolg van beperkingen door de COVID-19 pandemie. In 2021 wordt de meetstrategie geëvalueerd en eventueel aangepast.

** in 2019 waren van de 266 klachten er 85 bedrijf gerelateerd. In 2020 waren van de 412 klachten er 192 bedrijf gerelateerd. De in 2019 genoemde 266 klachten hadden alleen betrekking op de nietBRZO bedrijven, de aantallen klachten over BRZO bedrijven zijn over 2019 niet meer te achterhalen vanwege de overgang in dat jaar van die bedrijven van de RUD Zeeland naar de DCMR.

Doelindicatoren

Doel	Indicator	Stand 2019	Stand 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022	Eindoel
Milieubelasting door uitstoot bedrijven waarvoor de Provincie de milieuvergunning verleent, is verminderd ten opzichte van 2006	Gemeten en berekende emissiegegevens	Emissiegegevens zijn lager dan in 2006	Nog niet bekend*)	Emissiegegevens zijn lager dan in 2006.	Emissiegegevens zijn lager dan in 2006.	Emissiegegevens zijn lager dan in 2006
Er wordt voldaan aan de wettelijke normen en grenswaarden voor een goede luchtkwaliteit	Gemeten immissiemetingen bij meetpunten Zierikzee en Philippine	Er wordt voldaan aan wettelijke normen.	Er wordt voldaan aan wettelijke normen.**)	Blijft voldoen aan gestelde normen	Blijft voldoen aan gestelde normen	Blijft voldoen aan gestelde normen
Toeristische bestedingen	De bestedingen gedaan door toeristen of ten behoeve van toeristen voor, tijdens en na de reis en het verblijf op de plaats van bestemming voor Zeeland	€ 1,85 mld.	Niet bekend. Globale indicatie: bestedingen Nederlandse vakantiegangers circa 25% lager dan in 2019.	Niet bekend (afwachten bestedingseffecten doorwerking economische crisis als gevolg coronamaatregelen)	€ 1,85 mld.	€ 1,9 mld.
Waterkwaliteit (oppervlaktewater) (Informatiehuis Water)	% van de waterlichamen met een goede ecologische kwaliteit	0%	0%	1%***)	1%***)	100% (2027)

Doel	Indicator	Stand 2019	Stand 2020	Streefwaarde 2021	Streefwaarde 2022	Einddoel

*) De uitstoot door bedrijven is in 2019 verminderd ten opzichte van 2006. Vooral voor de componenten fijnstof en ammoniak is sprake van een significante verlaging als gevolg van het uit bedrijf nemen van een van de voornaamste bronnen eind 2018. Enkel ten aanzien van koolmonoxide (CO) was sprake van een toename als gevolg van een grote onderhoudsstop bij een bedrijf. De gegevens over 2020 zijn pas bekend in het tweede kwartaal van 2021.

**) De resultaten van de metingen luchtkwaliteit in 2020 geven aan dat voldaan werd aan de wettelijke normen en grenswaarden voor de componenten waar naar gemeten is en de trend dalend is (verbetering van de luchtkwaliteit). Vanaf medio december 2020 is een extra meetpunt (van provincie Zeeland) in Sluiskil operationeel, de data daarvan zullen in de toekomst aan deze rapportage worden toegevoegd.

***) Er zijn vrijwel altijd parameters die er voor zorgen dat er géén sprake is van een goede ecologische waterkwaliteit. Op basis van de onderliggende parameters kan een beter beeld worden geschetst van de geboekte voortgang. Inzet is om vanaf 2022 een aantal van deze parameters in beeld te hebben om meer inzicht te kunnen bieden in de geboekte voortgang.

Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)

Doelstelling	Begroting 2022
Lasten	
020101-Voorbereiding omgevingswet	385
020102-Kwaliteitskust: recreatie en vrije tijd	1.904
020103-Milieu: goed woon- en werkklimaat	9.343
020104 Law Delta	180
020201-Water en bodem met kwaliteit	583
020202-Deltawateren	138
020301-Ruimtelijke kwaliteit: wonen	1.254
020303 Ruimt. kwal. versterken: Impuls bedrijventerreinen	202
029999-Ambtelijke inzet	3.262
Totaal Lasten	17.252
Baten	
020101-Voorbereiding omgevingswet	24
020102-Kwaliteitskust: recreatie en vrije tijd	599
020103-Milieu: goed woon- en werkklimaat	774
020201-Water en bodem met kwaliteit	184
Totaal Baten	1.581
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	15.671
Onttrekkingen	
980299 Bestemmingsreserves-Pr.2	514
Toevoegingen	
980299 Bestemmingsreserves-Pr.2	723
Mutaties reserves	210
Resultaat na bestemming	15.880